

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти і науки,
молоді та спорту України
29 березня 2012 року №384
(у редакції наказу Міністерства
освіти і науки України
від 05 червня 2013 року №683)

Форма № Н – 3.04

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА**

Кафедра Економічної теорії

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ»**

напрямок підготовки 6.030601 «Менеджмент»

*інститут, факультет, відділення Харківська національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова, факультет – менеджменту,
денне відділення*

Харків
ХНУМГ
2014 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «**Міжнародні економічні відносини**» для студентів 2 курсу денної форми навчання за напрямом підготовки 6.030601 «Менеджмент».

Розробник: к.е.н., доц. Н. В. Можайкіна

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри Економічної теорії.

Протокол № 9 від «6» квітня 2013 року.

Завідувач кафедри Економічної теорії: д.е.н., проф. В. П. Решетило

Схвалено науково - методичною радою факультету менеджменту 6.030601.

Протокол № 8 від «26» квітня 2013 року.

Голова: д.е.н., проф. І. М. Писаревський

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 0306 «Менеджмент і адміністрування» Напрямок підготовки 6.030601 «Менеджмент»	Нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування):	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	–
Загальна кількість годин – 108		Семестр	
		4-й	–
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 48 самостійної роботи студента – 60	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		16 год.	–
		Практичні, семінарські	
		32 год.	–
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
60 год.	–		
Індивідуальні завдання: –			
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 44% до – 56%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Міжнародні економічні відносини» полягає у формуванні системи спеціальних знань з проблем та перспектив розвитку міжнародних економічних відносин (МЕВ) для фундаментальної й спеціальної освіти та практичної економічної діяльності за фахом.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Міжнародні економічні відносини» є формування у студентів знань щодо: розуміння сутності МЕВ, їх еволюції, чинників і рівнів розвитку; засвоєння категоріального апарату, що застосовується для аналізу процесів та явищ сучасного світового економічного розвитку; засвоїти форми МЕВ, особливості розвитку інтеграційних процесів та діяльності міжнародних економічних організацій; вміти творчо аналізувати

стан і тенденції розвитку системи міжнародних економічних відносин, визначати проблеми й перспективи їх розвитку.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: які процеси характеризують міжнародний рівень взаємодії національних економік; оволодіти новітніми підходами щодо оцінки еволюційного характеру розвитку системи МЄВ; сформувати уміння та навички щодо використання набутих знань для самостійного аналізу світогосподарських процесів, засвоїти методичні підходи до оцінки поточного стану та прогнозування тенденцій розвитку основних форм МЄВ; оволодіти методиками проведення порівняльного аналізу щодо загроз та переваг для вітчизняних підприємств при виході на різні сегменти міжнародних товарних, фінансових, валютних ринків.

вміти: орієнтуватись у глобальних проблемах економічного розвитку світових господарських зв'язків, інтеграції України у систему міжнародного поділу праці; визначати показники обсягів, динаміки, результативності та ефективності міжнародних торговельних, інвестиційних, валютно-фінансових відносин на різних рівнях господарювання; використовувати емпіричний та статистичний аналіз стану міжнародного середовища для обґрунтування стратегій ЗЕД на рівні окремих підприємств; захищати інтереси держави, поєднувати суспільні, колективні та індивідуальні інтереси; урахувати соціальні аспекти впливу рішень, що приймаються, на співробітників, споживачів, місцеві спільноти.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМ 1. Теоретичні основи МЄО

1. Предмет, значення і завдання курсу «Міжнародні економічні відносини».
2. Світове господарство (СГ) та особливості його розвитку. Типологія країн світу і роль окремих їх угруповань у СГ і МЄВ.
3. Еволюційні періоди формування МЄВ. МЄВ у системі світового господарства і проблеми їх розвитку.
4. Середовище розвитку МЄВ. Закони і принципи розвитку СГ і МЄВ
5. Міжнародний поділ праці (МПП) та кооперація виробництва як об'єктивна основа МЄВ.
6. Міжнародна економічна інтеграція (МЕІ).

7. Глобалізація економічного розвитку та економічна єдність світу.
Глобальні проблеми СГ і МЕВ. Загальні проблеми сучасних МЕВ.

8. Міжнародні економічні організації у багатосторонньому економічному співробітництві і регулюванні МЕВ.

ЗМ 2. Форми міжнародного економічного співробітництва в умовах глобалізації та міжнародної економічної інтеграції

1. Міжнародна торгівля (МТ) як головна форма МЕВ та її регулювання
2. МЕВ у сфері послуг. Міжнародні транспортні відносини
3. Міжнародна інвестиційна діяльність і виробниче співробітництво
4. Міжнародні науково – технічні відносини (МНТВ)
5. Міжнародна міграція робочої сили (ММРС)
6. Світова валютна система і міжнародні валютно-фінансові відносини.
7. Міжнародні валютно-кредитні відносини і рух міжнародного капіталу.
Міжнародні організації з регулювання валютно-кредитних відносин.
8. Проблеми інтеграції України до системи світогосподарських зв'язків

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль Міжнародні економічні відносини												
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи МЕО												
Тема 1. Предмет, значення і завдання курсу «Міжнародні економічні відносини»	3,5	0,5	1	–		2						
Тема 2. Світове господарство (СГ) та особливості його розвитку. Типологія країн світу і роль окремих їх угруповань у СГ і МЕВ	9	1	3	–		5						

Продовження табл.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 3. Еволюційні періоди формування міжнародних економічних відносин. МЕВ у системі світового господарства і проблеми їх розвитку	7	1	2			4						
Тема 4. Середовище міжнародних економічних відносин. Закони і принципи розвитку СГ і МЕВ	5,5	0,5	2			3						
Тема 5. Міжнародний поділ праці та кооперація виробництва як об'єктивна основа МЕВ	9	2	2			5						
Тема 6. Міжнародна економічна інтеграція (МЕІ)	8	1	2			5						
Тема 7. Глобалізація економічного розвитку та економічна єдність світу. Глобальні проблеми СГ і МЕВ. Загальні проблеми сучасних МЕВ	6	1	2			3						
Тема 8. Міжнародні економічні організації у багатосторонньому економічному співробітництві і регулюванні МЕВ	6	1	2			3						
Разом за змістовим модулем 1	54	8	16			30						
Змістовий модуль 2. Валютно-фінансові та інституціональні засади розвитку МЕВ в умовах глобалізації та міжнародної економічної інтеграції												
Тема 6. Міжнародна торгівля як провідна форма міжнародних економічних відносин	8	1	2			5						
Тема 7. Міжнародні економічні відносини у сфері послуг	5	1	2			2						

Продовження табл.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 8. Міжнародна інвестиційна діяльність і виробниче співробітництво	6	1	2			3						
Тема 9. Міжнародна міграція робочої сили	4,5	0,5	2			2						
Тема 10. Міжнародний науково-технічний обмін	7,5	0,5	2			5						
Тема 11. Світова валютна система і міжнародні валютно-фінансові відносини	9	2	2			5						
Тема 12. Міжнародні валютно-кредитні відносини і рух міжнародного капіталу. Міжнародні організації з регулювання валютно-кредитних відносин	8	1	2			5						
Тема 12. Проблеми інтеграції України до системи світогосподарськи зв'язків	6	1	2			3						
Разом за змістовим модулем 2	54	8	16	–		30						
Усього годин	108	16	32	–		60						

5. Теми семінарських занять

(не передбачені навчальним планом)

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет, значення і завдання курсу «Міжнародні економічні відносини»	1
2	Світове господарство (СГ) та особливості його розвитку. Типологія країн світу і роль окремих їх угруповань у СГ і МЄВ	3
3	Еволюційні періоди формування міжнародних економічних відносин. МЄВ у системі світового господарства і проблеми їх розвитку	2
4	Середовище міжнародних економічних відносин. Закони і	2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	принципи розвитку СГ і МЕВ	
5	Міжнародний поділ праці та кооперація виробництва як об'єктивна основа МЕВ	2
6	Міжнародна економічна інтеграція (МЕІ)	2
7	Глобалізація економічного розвитку та економічна єдність світу. Глобальні проблеми СГ і МЕВ. Загальні проблеми сучасних МЕВ	2
8	Міжнародні економічні організації у багатосторонньому економічному співробітництві і регулюванні МЕВ	2
9	Міжнародна торгівля як провідна форма міжнародних економічних відносин	2
10	Міжнародні економічні відносини у сфері послуг	2
11	Міжнародна інвестиційна діяльність і виробниче співробітництво	2
12	Міжнародна міграція робочої сили	2
13	Міжнародний науково-технічний обмін	2
14	Світова валютна система і міжнародні валютно-фінансові відносини	2
15	Міжнародні валютно-кредитні відносини і рух міжнародного капіталу. Міжнародні організації з регулювання валютно-кредитних відносин	2
16	Проблеми інтеграції України до системи світогосподарських зв'язків	2
	Разом	32

7. Теми лабораторних занять
(не передбачені навчальним планом)

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет, значення і завдання курсу «Міжнародні економічні відносини»	2
2	Світове господарство (СГ) та особливості його розвитку. Типологія країн світу і роль окремих їх угруповань у СГ і МЕВ	5
3	Еволюційні періоди формування міжнародних економічних відносин. МЕВ у системі світового господарства і проблеми їх розвитку	4
4	Середовище міжнародних економічних відносин. Закони і принципи розвитку СГ і МЕВ	3
5	Міжнародний поділ праці та кооперація виробництва як об'єктивна основа МЕВ	5
6	Міжнародна економічна інтеграція (МЕІ)	5
7	Глобалізація економічного розвитку та економічна єдність світу. Глобальні проблеми СГ і МЕВ. Загальні проблеми сучасних МЕВ	3
8	Міжнародні економічні організації у багатосторонньому економічному співробітництві і регулюванні МЕВ	3
9	Міжнародна торгівля як провідна форма міжнародних економічних відносин	5

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
10	Міжнародні економічні відносини у сфері послуг	2
11	Міжнародна інвестиційна діяльність і виробниче співробітництво	3
12	Міжнародна міграція робочої сили	2
13	Міжнародний науково-технічний обмін	5
14	Світова валютна система і міжнародні валютно-фінансові відносини	5
15	Міжнародні валютно-кредитні відносини і рух міжнародного капіталу. Міжнародні організації з регулювання валютно-кредитних відносин	5
16	Проблеми інтеграції України до системи світогосподарських зв'язків	3
	Разом	60

9. Індивідуальні завдання

(не передбачені навчальним планом)

10. Методи навчання

Теоретичні положення дисципліни вивчаються студентами в процесі роботи над лекційним курсом, під час проведення практичних занять та при самостійній роботі з навчальною і додатковою літературою. Самостійна навчальна робота розрахована на формування практичних навичок у роботі студентів зі спеціальною літературою, орієнтування їх на інтенсивну роботу, критичне осмислення здобутих знань і глибоке вивчення теоретичних і практичних проблем.

Вивчення дисципліни «Міжнародні економічні відносини» базується на знанні циклу загальноосвітніх і загальнонаукових дисциплін, а також на знаннях економічних дисципліни, що передують вивченню даної дисципліни: економічній теорії.

Поточний модульний контроль проводиться методом виконання студентами письмових модульних контрольних робіт.

Остаточна оцінка знань студентів з дисципліни – інтегральна (100-бальна).

11. Методи контролю

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовують такі форми та методи контролю і оцінювання знань:

- оцінювання роботи студента під час практичних занять;
- поточне тестування після вивчення кожного змістового модуля;
- складання заліку.

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється під час проведення практичних занять і має метою перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни, відвідування занять;
- виконання завдань на практичних заняттях;
- виконання завдань поточного контролю.

Умовою отримання заліку є позитивні оцінки з поточного контролю знань за змістовими модулями. Проміжні методи контролю по темах (усне опитування, тестові завдання) з зазначенням кількості балів, які можна отримати за кожну тему та за модуль в цілому, передбачають 100-бальну систему оцінювання. За умов кредитно-модульної системи організації навчального процесу до підсумкового контролю допускають студентів, які набрали в сумі за всіма змістовими модулями більше 50% балів з поточного контролю за всіма змістовими модулями. Підсумок є сумою накопичених балів за двома поточними змістовими модулями. При незгоді студента і його бажанні змінити накопичену суму балів здійснюються залік у письмовій формі за заліковими білетами, які містять два теоретичні питання, тести і задачу, або за підсумковим тестовим завданням, що дає можливість здійснити оцінювання знань студента з усієї дисципліни.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота																Підсумковий контроль за модулем (залік)
Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	
5	7	6	6	7	7	6	6	7	6	7	6	6	7	6	5	

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Рекомендована література

Базова

1. Можайкіна Н. В. Конспект лекцій з курсу «Міжнародні економічні відносини» (для студентів 3 курсу денної і заочної форм навчання за напрямом підготовки 6.030601 «Менеджмент») / Н. В. Можайкіна; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 152 с.

2. Можайкіна Н. В. Методичні рекомендації до організації самостійної роботи, практичних занять та виконання контрольних робіт з дисципліни «Міжнародні економічні відносини» (для студентів 3 курсу денної і заочної форм навчання напряму 6.030601 (0502) «Менеджмент» спеціальності «Менеджмент організацій») / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: Н. В. Можайкіна. – Х.: ХНАМГ, 2011 – 37с.

3. Козик В.В. Міжнародні економічні відносини: навч.посіб. / В.В. Козик, Л.А. Панкова, Н.Б. Даниленко. – 7-е вид. – К.: Знання, 2008. – 406 с.

4. Горбач Л.М. Міжнародні економічні відносини: підручник / Л.М. Горбач, О.В. Плотніков. – К.: Кондор, 2005.

5. Киреев А. Международная экономика: В 2-х ч. - М.: Международные отношения, 2003.

6. Боринець С.Я. Міжнародні валютно-фінансові відносини: підручник / С.Я. Боринець. – вид 5-те, переробл. і допов. – К.: Знання, 2008. – 582 с.

7. Воронкова А.Е., Єрохіна Л.В., Рябенко Л.І. Міжнародні економічні організації: навчальний посібник. Навчальний посібник. – К.: ВД «Професіонал», 2006. – 352 с
8. Міжнародні фінанси: підручник / за ред. О.І. Рогача. – К.: Либідь, 2003.
9. Транспортні корпорації : навч.посіб. / В.В. Рокоча, О.В. Плотніков, В.Е. Новицький та ін.). – К.: Таксон, 2001.
10. Філіпенко А.С. Міжнародні економічні відносини: теорія: підручник для студ.екон.спец. вищих навч.закл / А.С. Філіпенко. – К.: Либідь, 2008. – 408 с.
11. Філіпенко А.С. Міжнародні економічні відносини: Історія: підручник / А.С. Філіпенко. – К.: Либідь, 2006.
12. Циганкова Т.М. Міжнародна торгівля / Т.М. Циганкова. – К.: КНЕУ, 2001.
13. Цимбалістий В.Ф. Теорія міжнародних відносин: навч. посіб. для студ. / В.Ф. Цимбалістий. – вид. 3-тє, допов. та випр. – Л.: Нов. Світ – 2000, 2009. – 357 с.

Допоміжна

1. Вехи экономической мысли. – Т.6. – Международная экономика / Под общ. Ред. А. Киреева. – М.: ТЕИС, 2006. – 720 с.
2. Кругман П.Р., Оберсфельд М. Международная экономика. Теория и политика. – М.: МГУ/ЮНИТИ, 1997. – 799 с.
3. Линдерт П. Экономика мирохозяйственных связей. – М.: Прогресс, 1992. – 520 с.
4. Козак Ю.Г., Ковалевський В.В., Ржепішевський К.І. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях: Навчальний посібник. – Київ: «Центр навчальної літератури», 2004. – 676 с.
5. Макуха С.М. Україна в міжнародних економічних відносинах в умовах глобалізації. Х.: Легос, 2003.
6. Овчинников К. Международное разделение труда: модели, тенденции, прогнозы. М., 1998
7. Портер М. Международная конкуренция. – М., 1993.

8. Притикіна О.Л. Міжнародні організації в системі світогосподарських зв'язків: Навч. посібник. Дніпропетровськ, 2003.

9. Азарян Е.М.Международный маркетинг. Х., Студцентр, 2003

10. Майєр Дж., Олесневич Д. Міжнародне середовище бізнесу: конкуренція та регулювання в глобальній економіці / Дж. Майєр, Д. Олесневич; пер. з англ. – К.: Знання, 2002.

11. Мельник Т. Міжнародна торгівля товарами в умовах глобальної конкуренції: монографія / Т. Мельник. – К. : Київ. нац. торг. – екон. ун-т., 2007.

12. Гладков И.С. Мировая экономика и международные экономические отношения. М.:Издат. Дом "Дашков и К", 2003.

13. Міжнародна економіка та міжнародні відносини. Практикум/ Козик В.В. та інш. К.: Вікар, 2003.

14. Економіка зарубіжних країн / За ред. Козака Ю. К.: ЦУЛ, 2003

14. Інформаційні ресурси

1. Цифровий репозиторій ХНАМГ [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://eprints.kname.edu.ua>

2. Кабінет Міністрів України: <http://www.kmu.gov.ua>

3. Верховна Рада України: <http://www.rada.gov.ua>

4. Міністерство економічного розвитку і торгівлі: <http://www.me.gov.ua>

5. Міністерство фінансів: <http://www.minfin.gov.ua>

6. Державна комісія з цінних паперів і фондового ринку: <http://www.ssmc.gov.ua>

7. Державний служба статистики України: <http://www.ukrstat.gov.ua>

8. Національний банк України: <http://www.bank.gov.ua>

9. Світовий банк: <http://www.worldbank.org.ru>.

Навчальне видання

Робоча програма навчальної дисципліни

«Міжнародні економічні відносини»

*(для студентів 2 курсу денної форм навчання
за напрямом підготовки 6.030601 «Менеджмент»)*

Розробник: **МОЖАЙКІНА** Наталія Василівна

В авторській редакції

Комп'ютерне верстання: *Ю. Ю. Конюшенко*

План 2013, поз. 212 б

Підп. до друку 25.06.2013 р.
Друк на ризографі
Тираж 1 пр.

Формат 60x84/16
Ум. друк. арк. 0,5
Зам. № 9418

Видавець і виготовлювач:

Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Революції, 12, Харків, 61002

Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК №4064 від 12.05.2011 р.